

Frivillighetserklæring

Hægebostad Kommune, 2020-2024

Visjon og mål

Hægebostad er en liten, langstrakt kommune med rundt 1700 flotte innbyggere. Kommunens visjon er «Saman om ei positiv utvikling». Det frivillige engasjementet og dugnadsånden blant innbyggerne er stort, både blant enkeltpersoner og i ulike frivillige lag og foreninger.

Den overordna målsettinga i kommuneplanens samfunnsdel (2013-2023) er:

Hægebostad skal gjennom målretta arbeid vera en attraktiv tilflyttingskommune med minimum 2% befolkningsvekst kvart år, og med spesielt fokus på tilflytting av yngre kvinner.

Tilrettelegging for og samarbeid med frivillige lag og foreninger nevnes flere ganger i kommuneplanens samfunnsdel. Alle etater i kommunen samarbeider allerede med frivillige på ulike måter.

... frivilligheten i Hægebostad skaper et bredt spekter av aktivitetstilbud for alle, økt livskvalitet, meningsfylt arbeid, samhold og mulighet for å kunne utgjøre en forskjell ...

Margrethe, ordfører

Dette ønsker vi

I kommuneplanen for Hægebostad kommune – samfunnsdelen 2013-2023 er det flere punkter som omhandler frivillig sektor.

Under satsningsområde **Omdømme**:

Delmål 2: *Tilretteleggja for at lag og foreiningar skal kunne utvikla seg*

Tiltak:

2.1 Gjere alle lag og foreiningar tilgjengelege på heimesida gjennom ein oversikt over aktive lag, linkar, facebookgrupper osv. Elles nytte Lygnanytt, Facebook og heimesida til å informera om lagas møter og arbeid

2.2 Gratis bruk av idrettsanlegg, skuler og symjehallar for lag og foreiningar

2.3 Samarbeida med lag/foreiningar om å legge til rette for lågterskel friluftaktivitetar

Frivillighet lever av lyst og dør av tvang

Ukjent

Under satsningsområde **Likestilling**:

Delmål 4: *Språk som nøkkel til bedre likestilling*

Fremma leseferdigheiter, spesielt blant gutar ved å utvikla gode lesestrategiar og stimulera til auka bruk av litteratur i ulike samanhengar.

Tiltak:

4.8 Lyttevenner i skule og barnehage

Under satsningsområde **Tenestetilbod**:

Delmål 5: *Folkehelse – kommunen skal stimulera til god folkehelse hos innbyggjarane i kommunen*

Tiltak:

5.2 Stimulera det frivillige organisasjonsliv, og gjennomføra ei årleg samling med folkehelse og frivillig arbeid som tema

5.5 Etablere frivilligsentral

Vi må ha større fokus på forebygging, inkludering og hindre ensomhet. Her er frivilligheten et viktig bidrag.

Linda, folkehelsekoordinator i Hægebostad

Bibliotekplanen 2018-2022 har ikke noe eget punkt om frivillighet, men i praksis samarbeider biblioteket med frivillige på flere områder. Blant annet i forhold digitale opplæringsstilbud, integrering, eldre og kultur.

Det arbeides med **plan innen helse- og omsorg 2022**. Et av punktene der vil være «frivillig innsats og deltakelse». Det samarbeides i dag både om besøkstjenester, følgevenner, kulturelle tilbud til eldre, aktivtetsvenn for personer med demens, Sammen på Sykkel, Middag Sammen osv.

I Flyktningepåen 2017-2020 er samarbeid med Frivilligsentralen og frivillige lag/foreninger nevnt flere ganger. Å bli kjent med og kunne delta i ulike fritidsaktiviteter som frivillige lag/foreninger tilbyr er viktig både som integrerings-verktøy og et mål i seg selv. Her ligger muligheter for både språkutvikling, samfunnsengasjement og etablering av sosiale nettverk. Både for barn og voksne.

Mulighetene til selv å bidra som frivillig er også en viktig faktor for å lykkes med god integrering.

Eksempler på samarbeidsprosjekter med frivilligheten gjennom perioden som har vært: Språk-kafe, Flyktningevenner, Bli kjent-fester, Folk-møter-folk, hjelp til deltakelse i fritidsaktiviteter som for eksempel skyss/følge, info-grupper i digitale medier.

Innen skole og oppvekst har det gjennom mange år vært samarbeid med frivillige lyttevenner.

Som frivillig får jeg hjelpe andre samtidig som jeg lærer norsk, lærer om hvordan det norske samfunnet fungerer og blir kjent med mange mennesker.

Abdelrezak, Årets frivillige i Hægebostad 2017

Formål med erklæringen

Frivillighetserklæringen representerer Hægebostad kommune sin frivillighetspolitikk.

Målet med erklæringen er å gi et fundament for et forutsigbart, konstruktivt og langsiktig samspill mellom kommunen og frivillig sektor.

Kommunen har valgt å dele erklæringen inn i tre deler:

- Prinsipper for samspillet
- Rammer for samspillet
- Oppfølging av erklæringen

1. Overordna prinsipper for samspillet

- Frivillig sektor er *uavhengig og selvstendig* og anerkjennes på lik linje med de andre sektorene i samfunnet, både privat og offentlig sektor
- Samarbeid og samskaping mellom kommunen og frivilligheten baseres på *likeverdig partnerskap og gjensidig respekt* for hverandres roller
- Frivillig sektor er *samfunnsbyggende* og spiller en viktig rolle som formidler og forvalter av demokratiske verdier i lokalsamfunnet
- Samhandling krever *ressurser og engasjement*, og det må settes av nødvendig tid til samspillet
- Offentlig og frivillig sektor har *ulike men utfyllende roller* i samfunnet
- Samarbeidet bygger på prinsippet om at frivillig sektor skal *supplere* og ikke erstatte offentlige tjenester
- Kommunen ønsker å legge til rette for en *helhetlig frivillighetspolitikk* på alle nivåer. Politikken skal gi grobunn for en aktiv og voksende frivillig sektor. Utviklingen av frivillighetspolitikken skjer i *dialog* med frivilligheten og bærer preg av *åpenhet, forutsigbarhet, tilgjengelighet og tillit*.

Medlemmene, dugnadsånden og samholdet motiverer meg. Det å kunne være med på å skape noe for ALLE er magisk.

Linda, leder av Hægebostad Idrettslag

Nøkkelfakta om frivillighet:

- Den frivillige arbeidsinnsatsen i de frivillige organisasjonene i Norge tilsvarer 142 000 årsverk (2019)
- 63 % av befolkningen (over 15 år) har gjort frivillig arbeid i løpet av det siste året (2019)
- 77 % av befolkningen er medlem i minst en organisasjon, og 47 % av befolkningen er medlem i minst to organisasjoner (2017)
- Frivillig arbeid bidro med en verdiskapning tilsvarende 75,7 milliarder kroner i 2017
- Inntektskildene til ideelle og frivillige organisasjoner er 27,3 % statlige midler, 16,1 % kommunale og fylkeskommunale midler, 43,5 % fra husholdninger og 13,2 % andre finansieringskilder (2019)
- Idrettslagene i Hægebostad Kommune har til sammen 730 medlemmer og frivillig innsats utgjorde 20,1 årsverk i 2019.

- Pr mai 2020 er det 56 registrerte lag/foreninger i Hægebostad kommune
- Pr mai 2020 er det 101 registrerte og aktive frivillige i Hægebostad Frivilligsentralen

(Kilder: Frivillighet Norge, SSBs satellittregnskap for frivillig sektor 2019, SSBs Levekårsundersøkelse 2017, Frivillighetsbarometeret 2019)

2. Rammer for samspillet

2.1 Dialog

Frivilligheten er ekspert på frivillig innsats, lokal mobilisering og engasjement.

Kommunen vil legge til rette for å øke frivillig sektors medvirkning i samhandling med kommunen. Dette vil bidra til gjensidig læring og demokratiutvikling, bedre kvalitet og gi bredere eierskap til politiske beslutninger.

VI VIL: *Styrke dialogen mellom offentlig og frivillig sektor*

SLIK GJØR VI DET:

- Hægebostad Frivilligsentral er kommunens felles kontaktpunkt for frivillige lag og foreninger
- Det etableres et fast årlig dialog-møte med frivillig sektor, kommunen og politikere tidlig høst, før neste års budsjett legges. Her etableres strukturer som skaper en tettere dialog med frivillig sektor, og en mer enhetlig praksis for frivillig sektors involvering i politiske prosesser. Her blir det også mulig for lag/foreninger å samarbeide seg imellom. Frivilligsentralen kaller inn. Ulike tema kan være for eksempel støtteordninger, faglig påfyll, viktige prosjekter/arrangementer som angår lokalsamfunnet, samarbeidsrelasjoner osv.
- Samarbeid med frivilligheten vurderes å tas inn som et eget tema i tertialrapporter og/eller årsrapporter i alle etater
- Frivilligsentralen etablerer og administrerer et system som kan holde en oppdatert oversikt over lag/foreninger i Hægebostad. <https://haegebostad.foreningsportal.no/>
- Lag og foreninger oppfordres til å ha egne nettsider oppdaterte
- Oppfordre lag og foreninger til å dele sine aktiviteter i Facebook-gruppa «Hva skjer i Hægebostad»
- Frivilligsentralen administrerer løsning for en felles aktivitetskalender for alt foreningsliv i kommunen

Frivillig sektor bidrar med store verdier og er en viktig samfunnsbygger. I Hægebostad ytes en betydelig frivillig innsats som supplerer og forsterker kommunale tjenester. Kommunen ønsker og er avhengig av et godt samarbeid med frivillig sektor. Husk kommunens motto: Saman om ei positiv utvikling!

Ivan, rådmann

2.2 Ressurser

Kommunene vil i framtida ikke klare å løse alle samfunnsoppgaver alene. Frivilligheten har lange tradisjoner, stor kapasitet og opererer på nesten alle samfunnsområder.

Frivilligheten tilbyr fritidsaktiviteter for barn og unge, idrettslige- og kulturelle opplevelser, opplæring, beredskapstjenester, helse- og omsorgstjenester m.m.

Frivillige organisasjoner har opparbeidet seg solid kunnskap, mye erfaring og høy grad av tillit i befolkningen.

VI VIL: *stimulere til at det skapes mer frivillig engasjement for å styrke de frivillige organisasjonenes rolle, både som nærmiljøbygger, som en inkluderende kraft og som bidragsyter i å løse felles samfunnsutfordringer.*

SLIK GJØR VI DET:

Tilskuddsordninger

- Kommunen vil gjøre informasjon om tilskuddsordninger som gjelder frivillig sektor lett tilgjengelig på kommunens og Frivilligsentralens hjemmesider og i sosiale medier
- Kommunen ønsker å opprettholde de kommunale tilskuddsordningene som for eksempel kulturmidler og driftstilskudd til idrettsanlegg. Disse vil påvirkes av kommunens økonomiske handlingsrom.

Kompetanse

- Kommunen vil invitere frivillige organisasjoner til relevante kommunale opplæringstilbud
- Kommunen vil være en pådriver for at aktuelle kurs som bidrar til kompetanseheving blir formidlet til lag og foreninger
- Kommunen vil bidra med kompetanseheving på tema som spilles inn til Frivilligsentralen fra frivillig sektor
- Kommunen skal sikre at ansatte har kompetanse til å ta imot og samarbeide med frivilligheten
- Samarbeid med frivilligheten som tema på enhetsledersamlinger etter behov.

... å skape et tilbud for ungdom innenfor trygge rammer... Det å se at det kommer så mange gang på gang som opplever noe positivt – betyr så mye mer enn å ligge på sofaen en lørdagskveld!

John Olav, frivillig leder i one80Eiken

Samarbeid om felles interesser i lokalsamfunnet

- Kommunen vil legge til rette for at frivillige organisasjoner som ønsker å være en ressurs og bidra til å løse samfunnsoppgaver, kan inngå avtaler om samarbeid
- Kommunen vil legge til rette for at enkeltpersoner som ønsker å bidra, får være en ressurs i å løse samfunnsoppgaver.
- Kommunen vil sammen med frivilligheten se på utfordringer som er i nærmiljøet og lage en oversikt over aktuelle aktiviteter som kan bidra til kommunens planer og satsningsområder

2.3 Rekruttering

I Hægebostad har vi store ressurser blant både unge og eldre, uføre, bosatte flyktninger og nye landsmenn og andre i tillegg til de gruppene som allerede er aktive i foreningslivet og i Frivilligsentralen. Samtidig viser forskning (Kilde: frivillig.no) at rundt 500.000 nordmenn ønsker å bidra som frivillige, men er bare ikke blitt spurt.

Frivillige lag/foreninger beskriver rekruttering av frivillige som en av sine utfordringer.

Middag Sammen er noe av det viktigste vi gjør! Praten går livlig, nye og gamle historier serveres i tillegg til god middag – og latteren sitter løst! Denne dagen betyr mye.

Karl, frivillig middagsvert

VI VIL: *Løfte frivilligheten og bidra til at flere melder seg som frivillige.*

SLIK GJØR VI DET:

- Frivilligsentralen inviterer til et årlig arrangement der frivilligheten hedres i mai/juni.
- Utdeling av pris til «Årets Frivillige» i Frivilligsentralen på førjulssamling i nov/des.
- Kommunen og Frivilligsentralen bidrar med å dele gode historier og prosjekter fra frivilligheten i sosiale medier og hjemmesidene
- Frivilligsentralen bidrar til å rekruttere frivillige til lag/foreninger ved å gjøre kjent de tilbudene som fins når nye frivillige melder seg til sentralen

2.4 Forutsigbarhet

Det skal være enkelt å starte og drifte en frivillig organisasjon i Hægebostad. De frivillige organisasjonene er medlemsbaserte og all aktivitet, drift og økonomiforvaltning administreres som en hovedregel gjennom frivillig innsats i henhold til organisasjonens formål og vedtekter.

VI VIL: *Legge til rette for forutsigbarhet, og at organisasjonene bruker minst mulig ressurser på byråkrati og rapportering, slik at de får mer tid til sine kjerneaktiviteter.*

SLIK GJØR VI DET:

Tilpassede lokalteter

Kommunen vil arbeide for at frivillige organisasjoner får tilgang til tilpassede og gode lokalteterKommunen vil, så langt det lar seg gjøre, legge til rette for at de frivillige organisasjonene kan bruke lokalteter i offentlige bygg, som skole og andre egnede lokalteter, til aktiviteter og møtevirksomhet.

Samarbeidsavtaler med kommunen

- Kommunen vil inngå samarbeidsavtaler med frivillige organisasjoner for å få til et samarbeid om aktiviteter der dette

er aktuelt

Kommunale tilskuddsordninger

- Driftstilskudd til lag og foreninger og tilskudd til arrangementer skal være forutsigbare og søknadsprosessene skal være enkle. Driftstilskudd vil påvirkes av kommunens økonomiske handlingsrom.
- Informasjon om kommunale tilskuddsordninger som gjelder frivillig sektor skal være lett tilgjengelig på kommunens hjemmeside og deles i sosiale medier
- For å søke på kommunale driftstilskudd må lag og foreninger sende inn årlige oppdaterte opplysninger om lagets organisering. Dette gjøres enkelt via Foreningsportalen.

Register over organisasjonene

- Kommunen vil gjennom Frivilligsentralen og sammen med de frivillige organisasjonene bidra til et godt kontaktregister over organisasjonene i Hægebostad, blant annet for å fremme god informasjonsflyt

En-dør-inn

- Kommunen vil arbeide for at det er enkelt for de frivillige organisasjonene å ta kontakt med og motta veiledning av kommunalt ansatte
- Frivilligsentralen er det naturlige kontaktpunktet mellom kommunen og frivillige lag/foreninger

Frivilligsentraler er mangfoldige møteplasser bygd på frivillighetens premisser og lokale ønsker, ivaretatt av ansatte i samhandling med frivillige, lag og foreninger og kommune. Sammen skaper vi gode og inkluderende lokalsamfunn. Vi søker å legge til rette for gode møter mellom mennesker.

Katrine, daglig leder av Hægebostad Frivilligsentral

3. Oppfølging av erklæringen

Frivillighetserklæringen skal bidra til mer forutsigbarhet og langsiktighet i samspillet mellom kommunen og frivillig sektor.

- Erklæringen rulleres hvert 4.år og vedtas av kommunestyret
- Frivilligsentralen rapporterer årlig for erklæringen til formannskapet.
- Styret i Frivilligsentralen har ansvar for rulling av handlingsdelen i planen samt å organisere det årlige dialogmøtet.

Innholdet i Frivillighetserklæringen skal følges opp gjennom:

- Å gjøre erklæringen kjent, operativ og virksom i alle kommunenes sektorer og i politiske styrever, råd og utvalg
- Erklæringen gjøres også kjent gjennom kommunens hjemmeside og sosiale medier
- Utforming av nye planverk og rulling av eksisterende planverk

- Utforming av kommunens årsbudsjett og handlingsprogram
- Å gjennomføre et årlig dialogmøte mellom hele bredden av frivilligheten, kommunens politikere og administrasjon for å drøfte relevante saker. Frivilligsentralen kaller inn til dette møtet i samarbeid med ordfører.
- Å legge til rette for både formelle og uformelle møter mellom frivillig sektor og kommuneadministrasjonen.

